

ΜΝΗΜΕΙΟ ΟΜΟΡΦΙΑΣ

Χτισμένο από τους πρόσφυγες του καππαδοκικού χωριού Γκέλβερι, μερικά χιλιόμετρα ανατολικά της Καβάλας, το ολοζώντανο χωριό αναδίδει ακόμη τα αρώματα, την αρχοντιά, τα έθιμα και τις χάρες του πατρογονικού τόπου.

Κείμενο - φωτογραφίες:
Μάρω Κουρή.

Οσοι περνούν από τη Νέα Καρβάλη σταματούν συνήθως για τους κουραμπιέδες της. Σαν να είναι το δόλωμα. Το αγνάγεμα, όμως, του πελάγους στην αμμουδιά, με τη θάσο στον ορίζοντα, οι μυρωδιές της ζεστής μπουγάτσας που μπερδεύονται με το πρωινό αεράκι, αλλά και το ξεχωριστό μόνοιασμα και το μπρίο που διακρίνουν τους ανθρώπους της είναι μερικά ακόμη «δολώματα», τα οποία πείθουν τον επισκέπτη να επενδύσει λίγο από τον χρόνο του εδώ, ώστε να γνωρίσει τη μυστηριώδη αυτή πολιτεία.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

○ Τα Χριστούγεννα, στη σπηλιά της περιοχής, οι Καρβαλιώτες αναβιώνουν την αυθεντική μορφή του Αγίου Βασιλείου από την Καισάρεια, με το μπλε βυζαντινό κοστούμι του, το οποίο ουδεμία σχέση έχει με τον στρουμπουλό γέροντα με τους τارانδους. Ο Αϊ-Βασίλης της Καισαρείας μοιράζει γλυκά στα παιδιά, τα οποία στις 5 Ιανουαρίου ντύνονται καλικάντζαροι για τα «Σάγια», τις φωτιές που ανάβουν νέοι και γέροι στην πλατεία για να διώξουν τα παγανά.

○ Στο Κέντρο Καππαδοκικών Μελετών, μέσα σε ένα παλιό προσφυγικό σπίτι, στεγάζεται το ιστορικό αρχείο του καππαδοκικού πολιτισμού που περιλαμβάνει εκατοντάδες βιβλία, χειρόγραφα, έγγραφα, άπειρες διαθήκες που συνέτασαν οι Καππαδόκες σε караμανλιδική γραφή και, φυσικά, τα προικοσύμφωνα που συνάπτονταν πριν από τον γάμο.

ΝΕΑ ΚΑΡΒΑΛΗ

Τι να δείτε

Οι Νεοκαρβαλιώτες, ως γνήσιοι Καππαδόκες πρώτης και δεύτερης γενιάς, είναι πιστοί χριστιανοί και ξεκινούν την ημέρα τους από τον **Ιερό Ναό του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου**. «Ήταν ένας σπουδαίος ρήτορας, φιλόσοφος και συγγραφέας του 4ου αιώνα, ο πολιούχος μας» θα μου πουν ο Καπλάνης και η Βάσω Ιωσφίδου, οι οποίοι πριν από τρεις δεκαετίες ίδρυσαν με μεράκι τη **Στέγη Πολιτισμού Νέας Καρβάλης** (τηλ. 2510 316 192), ένα από τα πέντε μονογραφικά μουσεία της Ευρώπης που τιμήθηκε το 1997 με το βραβείο European Museum of the Year. Η εσωτερική διάταξη της Στέγης, με τις περιστροφικές σκάλες και τις αίθουσες σε διαφορετικά επίπεδα, σε κάνει να νιώθεις ότι στροβιλίζεσαι στον χρόνο (ανοιχτά καθημερινά, 9.00 π.μ.-2.00 μ.μ. και 5.00-9.00 μ.μ.).

Οποσδήποτε θα περάσετε από το χωριό-«αντίγραφο» **Ακόντισμα**, το διαμάντι της Νέας Καρβάλης. Χτίστηκε από τους Νεοκαρβαλιώτες και αποτελεί μια αρχιτεκτονική αναπαράσταση του οικισμού στο **Γκέλβερι**. Λιθόστρωτα δρομάκια οδηγούν τον επισκέπτη στον χτιστό φούρνο όπου μοσχοβολούν το ζυμωτό ψωμί της κυρά Μαλάμωσ και οι χορτόπιτες της Ελσας. Εθνικ μουσικές ακούγονται από ηχεία που είναι κρυφά τοποθετημένα στους κήπους. Στην πλατεία προβάλλει ένα μαρμάρινο, οκτάγωνο, δώροφο κομψοτέχνημα. Πάιρνοντας το μονοπάτι που ξεκινά από την κορυφή του λόφου στον οποίο απλώνεται το «πρότυπο» χωριό, σε πέντε λεπτά φθάνουμε στο αρχαίο Ακόντισμα, μια περιτειχισμένη πόλη του βου αιώνα π.Χ., που χτίστηκε από τους εμπόρους της Θάσου για τις συναλλαγές τους. Ένα δεύτερο μονοπάτι οδηγεί στα πλατάνια της Λεύκης, ένα χωριουδάκι με ελάχιστους κατοίκους, που στα σπλάχνα του κρύβει έναν αρχαίο πολιτισμό. Εικάζεται δε ότι στα σπλάχνα της Νέας Καρβάλης κρύβεται η **«Σκαπτή Υλη»** του Θουκυδίδη. Το παλιό νταμάρι μεταμορφώθηκε σε θέατρο όπου διεξάγεται το **Διεθνές Λαογραφικό Φεστιβάλ «Ηλιος και πέτρα»**, το οποίο εφέτος συμπληρώνει τον 32ο χρόνο του και φιλοξενεί συγκροτήματα από όλον τον κόσμο.

Πού να μείνετε

Ακόντισμα (τηλ. 2510 316 192). Το παλιό χάνι του λόφου αναστηλώθηκε σε 10 superior και 12 δίκλινα και τρίκλινα δωμάτια χτισμένα με πέτρα και ξύλο σε... καππαδοκικό ρυθμό, ενώ από τα παράθυρα μαγεύει η θέα του κάμπου και της θάλασσας. Τα δωμάτια περιλαμβάνουν κρεβάτια με ουρανό και τζάκι, ενώ το συγκρότημα διαθέτει πισίνα, μπαρ και σάουνα. **Η Παραλία** (τηλ. 2510 316 241) προσφέρει 22 πλήρως εξοπλισμένα δωμάτια.

Για να ζήσετε ατμόσφαιρα μιας άλλης εποχής, θα καταλύσετε στο **Imaret** στην Καβάλα (www.imaret.gr, τηλ. 2510 620 151), ένα ιστορικό μνημείο στην καρδιά της πόλης (περίπου 12 χλμ. από τη Νέα Καρβάλη), το οποίο έχει ανακαινιστεί με σεβασμό στην αυθεντική οθωμανική αρχιτεκτονική του 19ου αιώνα.

Πού να φάτε

Η ημέρα ξεκινά με μια πρωινή, χειροποίητη μπουγάτσα Ανατολής (με γέμιση κρέμα, τυρί, σπανάκι ή κρέας) **στου Γιώργου** (τηλ. 2510 316 868) κάτω από τον τεράστιο πλάτανο και συνοδευτικό ρόφημα το τοπικό αριάνι. Στο καινούργιο **καπλειό Σόφης** (τηλ. 6973 055 435), στην παραλία, οι θαμώνες παραγγέλνουν ψαρομακαρονάδα και ουζομεζέ με λακέρδα κωνσταντινουπολίτικη. Πεντανόστιμες είναι και οι καππαδοκικές κρέπες που φτιάχνουν ο **Ζαφείρης και ο Λευτέρης** στην κρεπερί τους (τηλ. 2510 316 919), που είναι διακοσμημένη με παλιές φωτογραφίες από το Γκέλβερι.

ΜΠΟΥΓΑΤΣΑ ΑΝΑΤΟΛΗΣ